

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. iij. Vtrum anima rationalis informet corpus, quomodo in eo
producatur & extendatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

missam, negare tamen videntur quidam Recentiores. Probatum autem clarissimè, quia rei annihilatio est naturaliter impossibilis, sicut & creatio ex nihilo: sed si anima immaterialis desinere esse dum homo moritur, anima annihilaretur: ergo si anima est immaterialis, est etiam necessario immortalis. Probatum minor. Tunc aliquid annihilatur, quando ita desinit, ut non restet subiectum in quo sustentabatur: sed non superesset subiectum vllum in quo sustentaretur anima, si sit spiritualis: ergo annihilabitur anima spiritualis si desinat esse dum moritur corpus.

Deinde quidquid esse desinit, vel est ex defectu subiecti, vel ex introductione contrarij, vel ex defectu causæ conseruantis: anima si est spiritualis, non perit ex defectu subiecti, nec ex introductione contrarij, nec ex defectu causæ conseruantis: ergo nullo modo perit anima.

Præterea idem materia prima est incorruptibilis, quia est independens à subiecto, & est ens permanens: substantia spiritualis independens est à subiecto, & est ens permanens: ergo substantia spiritualis est necessario incorruptibilis; neque aliter probari solet, quod Angeli sint immortales, nisi quia sunt immateriales.

Obiicitur. Sonus & impetus, imò & habitus conseruantur à solo Deo, & tamen desinunt sine vllò defectu subiecti, & sine introductione contrarij: ergo aliquid quod conseruatur à solo Deo desinere potest ex solo defectu conseruationis, quamuis non desinat ex defectu subiecti vel introductione contrarij. Eodem ergo modo desinere potest anima spiritualis, etiam si non pendeat à subiecto, quia exigit non conseruari amplius à Deo, sicut impetus & sonus.

Respondeo, posse quidem aliquod accidens desinere ex defectu causæ conseruantis, à qua non exigit amplius conseruari; non posse vllam substantiam, præsertim spirituales, eo modo desinere: quia si substantia spiritualis eo modo desineret, naturaliter esset possibilis annihilatio; desinitio autem accidentis, qualis est impetus & sonus, non est annihilatio, cum pendeant à subiecto, quod manet ipsis desinentibus.

Secunda demonstratio est à posteriori; nam si anima mortalis esset, & penderet à corpore, non posset senum maior esse sapientia tunc cum imbecillius est corpus; non posset esse in anima synderesis contraria legibus carnis; non posset esse animæ opera immortalia. Et tamen maior est senum sapientia, in quibus experimur omnia senescere præter sapientiam: synderesis domesticus monitor docet carni repugnandum esse: opera demum hominum immortalia sæpe sunt, præsertim scientiarum, quarum pulchritudo nulla vetustate deflorescit, nulla temporum iniuriâ veterascit.

Denique idem à posteriori etiam demonstrant crebri reditus animarum, quorum commemoratione plena sunt sapientissimorum hominum scripta? Quis non credat Augustino, Gregorio Magno, & aliis huiusmodi viris grauissimis & sanctissimis tam certò, & tam sæpe narrantibus varias apparitiones animarum? Aut non est summa illa imprudentia, mendacij arguere homines adeò prudentes? Vide quæ habet Augustinus *epistola* 100. Gregorius in *dialogis*, Baronius *tomo quarto*, loquens de Synesio & Marfilio Ficino. Multa dabunt eam in rem Lessius *num.* 48. Delrio *lib.* 2. *disquisit.* 9. 16.

Concludo colligens quatuor, ea probationum

A genera quæ attuli, & quæro, vtrum certa, fundata, fixa sit animæ immortalitas, quam auctoritas diuina sancit, auctoritas humana fulcit, tot rationes naturales persuadent, tot physica assueant. Quid ais, stulta temeritas? omnibus à suprema die fors eadem est, quæ ante primam; nec magis post mortem sensus vllus est corpori aut animæ, quàm ante natalem. Quæ malum ista dementia est, finiri morte animæ vitam, quam contemnere mortem iubet? eripere post mortem virtutum præmia, quæ pollicetur inferiorem pecudibus facere animam, per quam Deo cognatus es? corpoream facere, quæ res corporeas iubetur abiicere. Tunc anima, morte finienda es, quæ temetipsam ad æterna extendis? Tunc sepulchrali claudenda cespite, quæ cælum cogitas? Tunc immortalitatis priuanda es hæreditate, cuius tibi diuino testamento emancipatæ nuncupator Deus est, resignatrix fides, libripens ratio, testes sapientum omnium voces, omnium bonorum consensus, omnium suffragia populorum.

SECTIO III.

Vtrum anima rationalis informet corpus; quomodo in eo producatur, & extendatur.

Dicitur communiter Platonem voluisse animam rationalem assistere quidem corpori, cui secundum solam operationem vniatur; sed non esse formam informantem, quæ secundum se vnitur materiæ. Turpius etiam errant Aurores & Themistius, dicentes animam rationalem in omnibus hominibus esse vnicam, assistentem, non informantem, per quam circa vniuersalia discurreret, cum per aliam purè corpoream sentiret & discurreret circa particularia.

Ratio autem dubitandi esse potest, quia inter materiam & formam debet esse proportio: inter corporeum & spirituale nulla est proportio: ergo anima spiritualis non est forma materiæ, alioqui accidens etiam incorporeum recipi posset in subiecto corporeo. Deinde quidquid recipitur, ad modum recipientis recipitur: ergo si anima in corpore recipitur, modo corporeo recipitur.

Secundò. Forma naturalem habet appetitum ad materiam: anima spiritualis non habet naturalem appetitum ad corpus, alioqui non posset sine violentia existere separata à materiâ; & tamen anima in statu separationis non patitur violentiam, quia nullum violentum perpetuum est; status autem ille separationis ex sua natura esset perpetuus. Denique anima non potest habere inclinationem ad id à quo impeditur præcipua operatio animæ: per corpus impeditur intellectio, quæ præcipua est operatio animæ: ergo anima spiritualis non habet inclinationem ad corpus.

Tertiò. Omnis forma, quatenus forma, operationes habet pendentes à materiâ: anima rationalis, quatenus spiritualis, non habet operationes pendentes à corpore: ergo anima rationalis, quatenus spiritualis & rationalis, non est forma corporis. Imò anima non dat corpori esse rationale: ergo anima non est forma corporis propter esse rationale; corpus enim non ratiocinatur.

Dico primò, animam rationalem esse vniuersalem formam corporis, etiam quatenus est rationalis.

Prima

Anima est
forma cor-
poris.

Prima pars certa ex fide, definita est omnino in Concilio Viennensi sub Clemente V. & in Lateranensi sub Leone X. *sess. 6.* asseriturque sæpe ab Aristotele, cuius loca collegerunt Suarez, Tole- tus. Et ratio manifesta est, quia illud est forma constitutiva hominis, per quod homo differt à quolibet alio: sed homo differt à brutis, & à quo- libet alio per animam, per illam enim constituitur rationalis, quæ differentia est constituens homi- nem: ergo anima rationalis est forma hominis.

Etiam pro-
ut est ratio-
nalis.

Secunda pars asserens animam informare cor- pus, non tantum secundum gradum vegetativum & sensitivum, sed etiam secundum intellectivum & rationalem, eodem argumento probatur contra Ferrariensem; quia homo ut homo constituitur per aliquam formam: sed homo constituitur per intellectivum ut sic, & per illud differt à brutis: ergo anima rationalis ut sic est forma constituens hominem. Imò secundum illum gradum forma informat corpus, per quem corpus differt ab omni alio corpore: per gradum intellectivum homo differt à brutis: ergo per gradum intellectivum anima est forma corporis. Denique gradus intelle- ctivus hominis dicit ordinem ad corpus; pendet enim ab operatione phantasie, cui necessario debet esse coniuncta: ergo anima secundum gra- dum intellectivum est forma corporis.

Extensio
animæ.

Dico secundò, animam rationalem coextendi corpori per solam unionem, quæ illi vnitur; sepa- ratam autem à corpore coextendi loco diuisibili per modum extensionis diuisibilem eius substan- tiæ superadditum.

Ratio est, quia per illud sufficienter anima cor- pori coextenditur, quo posito, & quocunque alio præciso, anima est ubique est corpus: sed po- sito modo unionis, & quocunque alio præciso, anima est ubique est corpus: ergo per modum unionis anima sufficienter coextenditur corpori. Separata verò à corpore non extenditur per suam substantiam, cum possit occupare locum alias ma- iorem, alias minorem; cum illum etiam occupare possit existens in corpore: ergo separata à corpore indiget modo superaddito, & quidem diuisibili, ut probabam de Angelis.

Dico tertio, animam rationalem non propagari vi feminis, sed à solo Deo per veram creationem produci; non ante corpus, sed eo ipso instanti, quo corpus sufficienter organizatum est ad illam recipiendam.

Ratio est, quia est spiritualis; vnde mirum est dubitasse tantoperè Augustinum, utrum anima vi feminis producat; cum asserat illam esse imma- terialem. Fuit autem error Origenis, animas om- nes ab initio creatas esse, non autem eo tempore creati, quo infunduntur corporibus. Refutatur autem ab Augustino *epist. 28.* Leone Magno *episto- la 93. ad Thimothæum*, & ab aliis Patribus. Quia sci- licet status ille prior est alio, qui est illo connat- uralior; status autem coniunctionis cum corpo- re, connaturalior est animæ, quam status separa- tionis: ergo status coniunctionis est prior.

Ad primam respondeo, requiri necessariò pro- portionem aliquam inter materiam & formam, non in ratione entitatis, sed in ratione actus & potentie, id est ut sint aptæ ad constituendum aliquod totum, & ut possint conuenire in vnum finem. Sic autem se habent anima rationalis & materia; nam anima rationalis, etiam ut ratio- nalis, exigit sensus qui sunt in corpore; idè ex illis duobus vnum fit compositum potens intel- ligere, sentire, aliaque exercere opera vitæ. Ne-

R. P. de Rhodes curs. Philosoph.

A go autem paritatem substantiæ spiritualis, & ac- cidentis spiritualis; quia accidens pendet à sub- iecto in quo est, cum inhæreat & dependeat: si ergo accidens spirituale inhæreret materiæ, ab ea deberet pendere; atque adè esset accidens corpo- reum, cum tamen dicatur esse spirituale. Sensus vulgaris illius axiomatis, *Quidquid recipitur, ad modum recipientis recipitur*; iste est. Id quod reci- pitur, aliquo modo imitatur naturam illius in quo recipitur: anima imitatur aliquo modo na- turam corporis, non in seipsa, sed in potentiis suis organicis.

Ad secundam respondeo negando minorem; anima enim verè habet appetitum ad corpus, à quo iuuatur in potentiis suis vegetatiuis & sensiti- uis; imò & in intellectiuis, cum à sensibus hau- riat species. Status separationis est aliquo modo violentus animæ, ut dicitur *quæst. 5.* Axioma illud, *Nullum violentum est perpetuum*, explicatur opti- mè à Suare, tunc verum illud esse, quando ali- quid est violentum ratione contrarietatis, v. g. quando aqua calefit; quia contraria semper pug- nant inuicem. Quando autem pugna est ratione solius priuationis, tunc violentum esse potest per- petuum, quia non datur naturaliter regressus à priuatione ad habitum; anima separata posteriore tantum modo patitur aliquam violentiam, idè status ille perpetuus esset animæ, nisi Deus supra exigentiam animæ restitueret illam suo corpori per resurrectionem. Intellectio quæ fit sine phan- tasmate non est maximè naturalis animæ opera- tio, & illa impeditur per corpus; intellectio au- tem facta cum phantasmate, est operatio animæ maximè naturalis, & illa non impeditur per cor- pus, sed ab eo maximè iuuatur.

Solutio se-
cundæ.

Ad tertiam distinguitur illa maior. Omnis for- ma operationes habet pendentes à corpore, tan- quam à subiecto, nego; tanquam à medio quo- dam, concedo. Operationes animæ, ut est ratio- nalis, pendet à corpore tanquam à medio neces- sario ad recipiendas species, non tanquam ab or- gano. Intellectivum enim hominis in hoc differt ab intellectivo Angeli, quod intellectivum ho- minis exigit præuiam operationem phantasie, per quam acquirat species; intellectivum autem Angeli non requirit subsidium vllius potentie corporeæ. Cum autem forma non det esse mate- riæ, sed composito, homini v. g. qui est ratio- nalis, materiam verò solum compleat, non est ne- cessarium ut corpus ipsum sit rationale, sed satis est quod deferuiat ratiocinationi.

Solutio
tertiæ.

QVÆSTIO II.

De intellectu.

E Quod in mundo est sol, quod in corpore ocu- lus, hoc in anima rationali est intellectus; præstantissima hominis possessio, per quem ha- bet ut sapiens esse possit, ac proinde solo ferè Deo minor. De illo ut dicam accuratissimè, quinque videbuntur sufficere: primò eius existentia & quidditas: secundò proprium eius obiectum: tertio species intelligibiles: quartò proprius eius actus: quintò potentia ipsa intellectiva.

Solutio
primæ du-
bit.